



บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

ในบทนี้จะกล่าวโดยสรุปถึงวัตถุประสงค์ของการวิจัย สมมุติฐานของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา และครูผู้รับการนิเทศ
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 ในทัศนะของคณะผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาและครูผู้รับการนิเทศ

สมมุติฐานของการวิจัย

1. ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษาของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนทั้งในทัศนะของคณะผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูผู้รับการนิเทศ
2. เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนทั้งในทัศนะผู้ทำหน้าที่นิเทศและครูผู้รับการนิเทศ

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างประชากร
ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ

1.1 ผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วย
ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา ด้วยวิธีการสุ่ม
ตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi Stage Sampling) จากโรงเรียนทุกขนาด
ของทุก ๆ จังหวัดร้อยละ 50 ของโรงเรียนในแต่ละจังหวัด ใ้จำนวน 480 คน

1.2 ครูผู้รับการนิเทศ เป็นครูในหมวดวิชาต่าง ๆ 8 หมวดวิชา
ของแต่ละโรงเรียน ใ้จำนวน 384 คน

รวมตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 864 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ฉบับ คือ

ฉบับที่ 1 แบบสอบถามคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับสถานภาพของ คณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษา
ในโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา อาชีพราชการในโรงเรียน
ตำแหน่งทางการบริหารในปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบ (Check list)

ตอนที่ 2 ถามความเข้าใจการนิเทศการศึกษาของคณะผู้ดำเนินงาน
นิเทศการศึกษาในโรงเรียน 4 ด้าน คือ ด้านแนวคิดทางการนิเทศการศึกษา ด้านบุคลากร
ทางการนิเทศการศึกษา ด้านแนวปฏิบัติและวิธีทางการนิเทศการศึกษา และด้านประเมินผล
การนิเทศการศึกษา มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (Multiple Choices) แต่ละ
ตัวเลือกเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 ถามเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา ของคณะผู้ดำเนินงาน
นิเทศการศึกษาในโรงเรียน 5 ด้าน คือ ด้านความเชื่อในการจัดการนิเทศการศึกษา
ด้านความรู้สึกในฐานะผู้รับการนิเทศการศึกษา ด้านความคิดเห็นในการจัดการนิเทศการศึกษา
ด้านแนวโน้มการปฏิบัติตนในฐานะผู้นิเทศการศึกษาและด้านความโน้มเอียงในการจัดการ
นิเทศการศึกษาในหน่วยงานของตน มีลักษณะเป็นแบบมาตราวัดความเป็นนัยจำแนก

(Semantic Differential Scale)

ตอนที่ 4 ตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา
ภายในโรงเรียนของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน 5 ด้าน คือ
ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดกาเรียนการสอน ด้านการประชาสัมพันธ์
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน มี
ลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale)

ฉบับที่ 2 แบบสอบถามครูผู้รับการนิเทศการศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ตามเกี่ยวกับสถานภาพของครูผู้ตอบแบบสอบถามด้านเพศ อายุ
วุฒิทางการศึกษา อาชีพราชการในโรงเรียนนี้ และหมวดวิชาที่สังกัด มีลักษณะเป็นแบบ
ตรวจสอบ (Check-list)

ตอนที่ 2 ตามความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาใน
โรงเรียนมัธยมศึกษาของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษา เป็นลักษณะคำถามเกี่ยวกับ
กับแบบสอบถามคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน ตอนที่ 4

แบบสอบถามที่ใช้เก็บข้อมูล ฉบับที่ 1 ตอนที่ 2 และตอนที่ 3 เป็นแบบ
สอบถามที่ ชีรวรรณ นิช่างทอง (2529) รศิพร สุภีรัตน์ (2528) และเรวดี ปัญจะโรทัย
(2529) ใ้สร้างขึ้นและใช้วิจัยมาแล้ว ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่น 0.78 ส่วนแบบสอบถาม
ตอนที่ 4 ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองโดยคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา และให้ผู้ทรงคุณวุฒิ
8 ท่าน ตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

สำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอความร่วมมือสำนักงานศึกษาธิการ เขต
เขตการศึกษา 1 ในการส่งและรับข้อมูลจากโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1
โดยใช้บริการทางไปรษณีย์ ปกติกว่า แบบสอบถามที่ใ้รับคืนและเป็นข้อมูลที่สมบูรณ์
ทั้งสิ้น 778 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.05

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS

(Statistical Package for the Social Sciences) ดังรายละเอียด
ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ฉบับที่ 1 (สำหรับ
ผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน) ทำการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน
วิเคราะห์หาค่าความถี่และร้อยละ

ตอนที่ 2 ความเข้าใจการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย
และค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test และทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้
(Scheff'e's method)

ตอนที่ 3 เจตคติต่อการนิเทศการศึกษา วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและ
ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test และทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้
(Scheff'e's method)

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษา วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test และทดสอบ
ความแตกต่างด้วยวิธีการของ เชฟเฟ้ (Scheff'e's method)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม ฉบับที่ 2 (สำหรับครูผู้รับ
การนิเทศการศึกษา) ทำการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของครูผู้รับการนิเทศ วิเคราะห์หาค่าความถี่
และร้อยละ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษา วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่า เบี่ยงเบนมาตรฐานและ t-test เพื่อ
เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาและครูผู้รับการนิเทศ

4.3 การวิเคราะห์เพื่อหาค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจการนิเทศการศึกษา และเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา กับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนในทัศนะของ คณะผู้ทำหน้าที่นิเทศ และครูผู้รับการนิเทศ วิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 สถานภาพของผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน จำแนกตาม ตำแหน่งทางการบริหาร ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและ หัวหน้าหมวดวิชา ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัดนครปฐม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย อายุระหว่าง 31-35 ปี วุฒิต่างการศึกษาระดับปริญญาตรี อายุราชการในโรงเรียนที่ปฏิบัติงานอยู่ใน ขณะนี้ระหว่าง 6-10 ปี

1.2 สถานภาพของครูผู้รับการนิเทศการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในจังหวัด นครปฐม เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 31-35 ปี การศึกษาอยู่ในระดับ ปริญญาตรี และมีอายุราชการที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนนี้ ระหว่าง 6-10 ปี ซึ่งแต่ละ หมวดวิชาที่มีจำนวนใกล้เคียงกัน

2. ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษา พบว่า คณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีความเข้าใจการนิเทศการศึกษา ทั้งโดยส่วนรวมและทุก ๆ ด้าน อยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกตามตำแหน่งทางการบริหาร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา มีความเข้าใจ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของความ เข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และ หัวหน้าหมวดวิชา ปรากฏว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจการนิเทศการศึกษาพบว่า หัวหน้า หมวดวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยของความเข้าใจน้อยกว่าผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและน้อยกว่า ผู้บริหารโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความเข้าใจของผู้ช่วยผู้บริหาร

ฝ่ายวิชาการกับผู้บริหารโรงเรียนมีความเข้าใจไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ปรากฏว่า คณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษามีความเข้าใจในระดับมากทุกขนาด และเมื่อพิจารณาเป็นรายจังหวัด ในเขตการศึกษา 1 พบว่า ผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษามีความเข้าใจในระดับมากทุกจังหวัดเช่นกัน

3. เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยส่วนรวม มีเจตคติที่ต่อการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก และเมื่อพิจารณาจำแนกตามตำแหน่งทางการบริหาร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ มีเจตคติที่ต่อการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก ส่วนหัวหน้าหมวดวิชา มีเจตคติที่ต่อการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบ ค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา หัวหน้าหมวดวิชา มีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาน้อยกว่าผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนเจตคติของผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ กับผู้บริหารโรงเรียนไม่แตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ปรากฏว่า คณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาของโรงเรียนทุกขนาด มีเจตคติที่ต่อการนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน จากทรวิจัยมีผลดังนี้

4.1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในทัศนะของผู้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1 มีการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาค้นการ จัดกิจกรรมนักเรียน และการ

วัดและประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาสื่อการสอนเห็นว่า ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของโรงเรียนเห็นว่า โรงเรียนทั้งขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็ก มีการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และด้านอื่น ๆ เห็นว่าอยู่ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน

เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบเฉลี่ยของความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านต่าง ๆ ของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา โดยจำแนกตามตำแหน่งของการบริหาร พบว่า ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุก ๆ ด้าน และเมื่อวิเคราะห์ความแตกต่างของความคิดเห็นด้านต่าง ๆ และโดยภาพรวมโดยวิธีการของ เซฟเฟ่ พบว่า หัวหน้าหมวดวิชามีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนด้านการพัฒนาหลักสูตรน้อยกว่าผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดวิชากับผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการกับผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าไม่แตกต่างกัน สำหรับด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่อการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน และโดยภาพรวมทุก ๆ ด้าน พบว่า หัวหน้าหมวดวิชามีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาน้อยกว่าผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนความเห็นของผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนกับผู้บริหารโรงเรียนเห็นว่าไม่แตกต่างกัน

4.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของ
ผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในทัศนะของครูผู้รับการนิเทศ
เห็นว่าการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน
และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านการพัฒนา
หลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านพัฒนาสื่อการสอนเห็นว่าปฏิบัติงานอยู่

ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียนปรากฏว่าครูในโรงเรียนขนาดใหญ่และโรงเรียนขนาดกลาง เห็นว่าการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา คำนการจัดกิจกรรมนักเรียนและค่านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนโรงเรียนขนาดเล็ก เห็นว่ามีการปฏิบัติงานค่านการจัดกิจกรรมนักเรียนอยู่ในระดับมากเพียงค่านเดียว ส่วนค่านอื่น ๆ นอกนั้น เห็นว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของคณะผู้ค่านเนินงานนิเทศการศึกษาในทัศนะของคณะผู้ค่านเนินงานนิเทศการศึกษา เปรียบเทียบกับความคิดเห็นของครูผู้รับการนิเทศ เกี่ยวกับการปฏิบัติงานแต่ละค่าน พบว่ามีความคิดเห็น มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงค่านเดียวคือ ค่านการจัคกรเรียนการสอน นอกนั้น เห็นว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณา เปรียบเทียบกัน โดยส่วนรวมทุกค่านพบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

5. ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจและเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของคณะผู้ค่านเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 จากการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีผลดังนี้

5.1 ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา กับเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาในทัศนะของคณะผู้ค่านเนินงานนิเทศการศึกษา พบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ส่วนค่านความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษากับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ค่านต่าง ๆ นั้นพบว่ามีความสัมพันธ์กันในทางบวกในค่านการจัคกรเรียนการสอน ค่านการจัคกิจกรรมนักเรียน และค่านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน แคคาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับค่า และพบว่ามีความสัมพันธ์ในทางลบ กับค่านการพัฒนาหลักสูตร และการพัฒนาสื่อการสอน

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการนิเทศการศึกษากับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนค่านต่าง ๆ สัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุก ๆ ค่าน

5.2 ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจและเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา
ของบุคลากรนิเทศการศึกษาในโรงเรียนกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน
มัธยมศึกษาในทัศนะของครูผู้รับการนิเทศ พบว่า

ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษากับการปฏิบัติ
งานนิเทศการศึกษาทุกด้าน ๆ มีความสัมพันธ์กันในทางบวก แต่ความสัมพันธ์
อยู่ในระดับต่ำ

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติต่อการนิเทศการศึกษากับการปฏิบัติงาน
นิเทศการศึกษาด้านต่าง ๆ ปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับด้านการพัฒนาหลักสูตร
ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผล
การเรียนการสอน แต่ความสัมพันธ์สัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ ส่วนด้านการจัดกิจกรรม
นักเรียนมีความสัมพันธ์กันในทางลบ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้สรุปได้ว่าเป็นไปตามสมมุติฐานของการวิจัย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยมีข้อที่ควรอภิปรายดังต่อไปนี้

1. ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษา
ในโรงเรียน จะเห็นว่าคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนอื่นได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน
ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา มีความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากการเร่งรัดให้มีการพัฒนาการจัดการศึกษาใน
สถานศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา
นั้น กรมสามัญศึกษาได้กำหนดนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยมีมาตรการในการ
สนับสนุนการนิเทศการศึกษาทั้งภายนอกและภายใน การควบคุมดูแล การติดตามเพื่อ
ให้เกิดกระบวนการเรียนการสอน และการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และ
วิธีการที่กำหนด (กรมสามัญศึกษา 2529 : 5) ด้วยเหตุนี้ หน่วยงานนิเทศก

กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ได้จัดโครงการนิเทศการศึกษาเพื่อให้เกิดการนิเทศงาน
 วิชาการภายในโรงเรียน ในปีงบประมาณ 2530 ซึ่งมีโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
 กรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 1 เข้าร่วมโครงการแล้วจำนวน 46 โรงเรียน และมี
 ครูอาจารย์ที่ผ่านการอบรมมีจำนวน 3,366 คน (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา
 เขตการศึกษา 1 2530 : 12) นอกจากนี้ กลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา
 จังหวัดต่าง ๆ ได้จัดโครงการให้ความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาให้แก่ครูอาจารย์ใน
 โรงเรียนในกลุ่มอีกทางหนึ่ง จึงทำให้บุคลากรในโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับ
 การนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับมาก ถึงแม้ว่าความเข้าใจของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษา
 ทุกฝ่ายจะอยู่ในระดับที่มากก็ตาม แต่จากผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชามีคะแนนเฉลี่ย
 ของความเข้าใจน้อยกว่า ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียน ทั้งนี้
 อาจเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีโอกาสที่จะร่วมประชุมหรือ
 รับการอบรมโครงการต่าง ๆ อยู่เป็นประจำ จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการ
 นิเทศศึกษามากกว่าหัวหน้าหมวดวิชา นอกจากนี้ ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหาร
 ฝ่ายวิชาการ ต้องครุ่นคิดในหน้าที่รับผิดชอบ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน
 วิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้หัวหน้าหมวดวิชา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา
 ให้มากยิ่งขึ้น คือ การจัดการสื่อสาร ข่าวสารต่าง ๆ ที่ผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหาร
 ฝ่ายวิชาการ เพื่อถ่ายทอดข่าวสาร และความรู้ต่าง ๆ ไปให้หัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียน
 ได้ศึกษาหาความรู้ ติดตามความเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา ซึ่งจะช่วยให้หัวหน้าหมวดวิชามีความ
 ความรู้ ความเข้าใจ และเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษา ให้มากยิ่งขึ้น อันจะทำให้ตระหนัก
 ถึงความจำเป็นและหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาในหมวดวิชาต่าง ๆ ความมุ่งหมายได้ ทั้งนี้
 เพราะหัวหน้าหมวดวิชานั้นว่าเป็นฝ่ายบริหารที่ใกล้ชิดกับครูอาจารย์ในโรงเรียนมากที่สุด
 เพราะการนิเทศภายในโรงเรียนจะเป็นกระบวนการทำงานของผู้บริหารโรงเรียน (หรือ
 ผู้ที่ได้รับมอบหมาย) ในการพัฒนาคุณภาพการทำงานของครูและบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้
 ให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงส่งในการเรียนของนักเรียน (สังข์ อุตหรานนท์ 2530 : 118)

2. เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาใน
 โรงเรียน เมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมเห็นว่าอยู่ในระดับค่อนข้างมาก เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบ
 ค่าเฉลี่ยของเจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ
 และหัวหน้าหมวดวิชา พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาที่มีคะแนนเฉลี่ยของเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา

น้อยกว่าผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยเห็นว่า การที่หัวหน้าหมวดวิชายังมีเจตคติที่คัดค้านิเทศการศึกษา อยู่ในระดับค่อนข้างมากนั้น อาจเป็นเพราะนโยบายของกรมสามัญศึกษาในการพัฒนาคุณภาพ การศึกษาโดยมีมาตรการ ให้อำนาจนิเทศการศึกษาทั้งภายนอกและภายในโรงเรียนอย่างจริงจัง เริ่มจะเริ่มต้นเพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) และหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 ไท่บรูจโครงการ นิเทศการศึกษา เพื่อให้เกิดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนเข้าใจในแผนปฏิบัติงาน มีงบประมาณ 2530 (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 2530 : 1) จึงทำให้หัวหน้าหมวดวิชาต่าง ๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ยังมีเจตคติที่คัดค้านิเทศการศึกษาอยู่ในระดับค่อนข้างมาก ซึ่งต่อไปเมื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษามากขึ้น จะช่วยให้มีเจตคติที่คัดค้านิเทศการศึกษาได้อีกทางหนึ่ง

เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาและเจตคติคัดค้านิเทศการศึกษาของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษา ในโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยท่านอง เกียกกันนี้ ชีววรรณ นิช่างทอง (2529 : 190) พบว่า ความสัมพันธ์ของความเข้าใจการนิเทศการศึกษากับเจตคติคัดค้านิเทศการศึกษาสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เช่นกัน ซึ่งแสดงว่า ความรู้และเจตคติเป็นสิ่งที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน ในเรื่องนี้ เซียร์ (Sears 1985 อ้างถึงใน โทศล มีคุณ 2529 : 18) กล่าวว่า เจตคติเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากการเรียนรู้ เช่นเดียวกับลักษณะนิสัยอื่น ๆ บุคคลที่ได้รับข้อมูลและข้อความจริง เขาได้เรียนรู้ความรู้สึก และค่านิยมต่าง ๆ อันเกี่ยวกับความจริง เหล่านั้นค่อยหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ บุคคลเรียนรู้ทั้งสิ่งที่ เป็นความรู้ (Cognitive) และความรู้สึก (Affective) ของเจตคติได้ด้วยการเรียนหรือกลไกการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ด้วยเหตุผลดังกล่าวแล้ว การให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแก่หัวหน้าหมวดวิชาโดยวิธีการต่าง ๆ เช่น รูปแบบหรือตัวอย่างที่เกิดจากผลของการนิเทศการศึกษา ย่อมทำให้มีเจตคติที่คัดค้านิเทศการศึกษาในระดับที่สูงยิ่งขึ้น

3. การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา คณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษา เห็นว่า การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาโดยส่วนรวม

ทุกท่านปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนและผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ เห็นว่าปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก ส่วนหัวหน้าหมวดวิชาเห็นว่าปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของ คณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษา ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชา เห็นว่ามีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งพบว่าหัวหน้าหมวดวิชามีคะแนนเฉลี่ยเกี่ยวกับความเห็นในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนน้อยกว่าผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนและน้อยกว่าผู้บริหารโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนผู้บริหารโรงเรียนกับผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แสดงว่าการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาเอง จักว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง จำเป็นจะต้องมีการพัฒนาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาใน ด้านต่าง ๆ ให้มากยิ่งขึ้น และจากผลการวิจัยนี้เป็นที่น่าสังเกตว่าการจัดประชุมอบรม เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาแก่บุคลากรต่าง ๆ ในโรงเรียนมัธยมศึกษาของสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 1 และของกลุ่มโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดต่าง ๆ เพื่อให้ นำความรู้ไปสู่การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน ยังบังเกิดผลในการปฏิบัติค่อนข้างน้อย ซึ่งสอดคล้องกับที่นิพนธ์ ไทยพานิช (2528 : 55) ได้กล่าวถึงข้อค้นพบของ ดัสซอลท์ (Dussault 1970) ซึ่งทำการวิจัยโดยการนำทฤษฎีของ โรเจอร์ไปทดลองใช้ในการนิเทศลักษณะ "การประชุมนิเทศ" (Supervisory Conference) ผลการวิจัยพบว่าประสบความสำเร็จล้มเหลว ไม่มีค่า หรือไม่มีประโยชน์เลย จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้ทำหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับโครงการนี้จะคงหา รูปแบบหรือวิธีการหลาย ๆ วิธี เพื่อให้หัวหน้าหมวดวิชาซึ่งเป็นบุคคลที่สำคัญในการนิเทศภายในโรงเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจ และมีเจตคติที่ก่อการนิเทศการศึกษา เพื่อจะส่งผลให้มีการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

ส่วนครูผู้รับการนิเทศมีความเห็นว่าการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของ คณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบ

ความคิดเห็น เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนของคณะผู้ดำเนินงาน
นิเทศศึกษากับครูผู้รับการนิเทศในต่าง ๆ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียงด้านเดียว คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน นอกนั้น
เห็นว่าไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาโดยส่วนรวมเห็นว่าไม่แตกต่างกัน ซึ่งแสดงว่า
การปฏิบัติงานนิเทศศึกษาด้านการจัดการเรียนการสอนนั้น คณะผู้ดำเนินงาน
นิเทศศึกษาและครูผู้รับการนิเทศมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ทั้งนี้ เนื่องจากการ
ปฏิบัติงานนิเทศศึกษาค้นนี้มีอยู่หลายกิจกรรมที่โรงเรียนปฏิบัติน้อย และไม่เป็นที่
ยอมรับของครูผู้รับการนิเทศ เป็นต้นว่า การสังเกตการสอนในชั้นเรียนและการเยี่ยม
ชั้นเรียนตามความประสงค์ของครูผู้สอน เป็นต้น

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา เป็นรายค้ำที่คณะผู้ดำเนินงาน
นิเทศศึกษาในโรงเรียนกับครูผู้รับการนิเทศ เห็นว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากได้แก่
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียน เหตุผลสำคัญที่
โรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานนิเทศศึกษาทั้ง 2 ค้ำนี้อยู่ในระดับมาก จึงจะได้อุบัติถึง
เป็นรายค้ำดังนี้

ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน เป็นการปฏิบัติงานที่ค่อนข้างกว้างที่โรงเรียน
จัดให้แก่เด็กนักเรียนทั้งหมด นอกจากการเรียนการสอนเริ่มตั้งแต่ก่อนนักเรียนเข้าเรียน
ในโรงเรียนจนกระทั่งนักเรียนสำเร็จการศึกษาออกไปแล้ว ในส่วนของสำนักงาน
ศึกษาธิการ เขต เขตการศึกษา 1 ได้จัดโครงการที่สนับสนุนโรงเรียนให้ดำเนินการ
ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนที่เป็นโครงการหลัก ได้แก่ การจัดทำสื่อการจัดกิจกรรม
นักเรียน การจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาอาชีพ การพัฒนาสุขภาพและ
ป้องกันยาเสพติด การส่งเสริมสุขภาพและพลานามัยในโรงเรียน และการปลูกฝังคุณธรรม
และจริยธรรมในโรงเรียน (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1
2530 : 1) และนอกจากนี้ โรงเรียนต่าง ๆ จะต้องจัดกิจกรรมภายในโรงเรียนให้
สอดคล้องกับนโยบายของกรมสามัญศึกษา เพื่อสนองนโยบายหลัก 10 ประการ
(กรมสามัญศึกษา 2529 : 4 - 20) จึงทำให้โรงเรียนต้องจัดกิจกรรมนักเรียน
ค่อนข้างมาก

ส่วนด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนนั้น เป็นผลสืบเนื่องมาจากการเปลี่ยนแปลง ปรับปรุง และเพิ่มเติมระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการประเมินผลการเรียนตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524 หลายครั้ง จึงต้องพัฒนาครู อาจารย์ เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้ปฏิบัติได้ถูกต้องตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ทำให้มีการปฏิบัติงานกันอยู่ในระดับมาก

ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการพัฒนาสื่อการสอนที่ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งค่อนข้างน้อยกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาหลักสูตร ในด้านแปลงหลักสูตรไปสู่การสอนส่วนใหญ่ดำเนินการในลักษณะของกลุ่มโรงเรียน เช่น การกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การจัดทำแผนการสอน ในส่วนที่โรงเรียนดำเนินการเองได้ เป็นต้นว่า การประชาสัมพันธ์หลักสูตรไปยังชุมชน เขมก แยมบาน (2530 : 181) พบว่า โรงเรียนปฏิบัติน้อย และสถาพร พันธุประบูร (2530 : 186) ยังพบอีกว่า เอกสารหลักสูตรยังไม่เพียงพอให้ครูได้ศึกษา ส่วนด้านการประเมินหลักสูตรนั้นเป็นหน้าที่ของกรมวิชาการ และหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีหรือสำนักงานศึกษาธิการเขต เขตการศึกษา 1 เป็นผู้ดำเนินการ จึงทำให้โรงเรียนดำเนินการค่อนข้างน้อย โดยประสบการณ์ของผู้วิจัยเอง เห็นว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้มีการนิเทศในชั้นน้อย เพราะบุคลากรที่มีหน้าที่รับผิดชอบนิเทศภายในโรงเรียน มีความรู้ความเข้าใจในงานชั้นเหล่านี้ นอกล้นหลักสูตรการอบรมบุคลากรในโรงเรียน เพื่อให้เกิดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน ส่วนใหญ่มุ่งเน้นการวิเคราะห์ปัญหาและการจัดทำโครงการ (หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 1 2530 : 2) ซึ่งเป็นสิ่งที่ถือว่าการวิเคราะห์ความต้องการของบุคลากรในโรงเรียน อย่างไรก็ตาม เพื่อให้โครงการที่จัดทำขึ้นได้นำไปปฏิบัติได้บรรลุตามจุดมุ่งหมาย เห็นควรที่จะให้คณะผู้ปฏิบัตินิเทศการศึกษาในโรงเรียนได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานนิเทศการศึกษา กิจกรรมการศึกษา เทคนิค และทักษะที่จำเป็นต่อการนิเทศการศึกษากัน โดยเพิ่มเติมสิ่งเหล่านี้ไว้ในหลักสูตร การจัดอบรมด้วย ซึ่งจะช่วยให้การดำเนินงานบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการจัดการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนที่กำหนดไว้

5. ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษา กับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา

เชกการศึกษา 1 ตามทัศนะของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศ ปรากฏว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน และด้านการวัดและประเมินผล การเรียนการสอน โดยความสัมพันธ์ที่สัมพันธ์ในระดับค่อนข้างค่าและไม่มีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาหลักสูตรและด้านการพัฒนาสื่อการสอน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า แม้ผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษามีความรู้ความเข้าใจต่อการนิเทศการศึกษา อยู่ในระดับมากไม่มีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษามากนัก เช่นเดียวกับ อองต์ พงสา (2529 : 110) พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรกับการส่งเสริมการเรียนของผู้ปกครองนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ ไม่มีความสัมพันธ์กันในทางบวกเช่นกัน จึงอาจกล่าวได้ว่า ความรู้ความเข้าใจต่อเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เพียงอย่างเดียว จะไม่ก่อให้เกิดพฤติกรรมปฏิบัติในเรื่องนั้น ๆ ได้ เช่นเดียวกับคนที่รู้ว่าการสูบบุหรี่ไม่ดี เพราะอาจจะเป็น วัฏโรคหรือโรคมะเร็งได้ง่าย แต่คนนั้นก็ยังคงสูบบุหรี่อยู่ ในเรื่องนี้ แบค (Back 1977 อ้างถึงใน โกลด์ มีคุณ 2529 : 14) อธิบายว่า ถ้าบุคคลมีเจตคติต่อวัตถุใดหรือบุคคลใด ความโน้มเอียงต่อวัตถุนั้นหรือบุคคลนั้นที่ถาวร จะประกอบด้วย ความรู้ ความรู้สึกและ พฤติกรรมรวมกัน องค์ประกอบด้านความรู้ ได้แก่ ความรู้ ความจริง และความเชื่อ เกี่ยวกับสิ่งนั้น องค์ประกอบด้านความรู้สึก ได้แก่ ความรู้สึกหรืออารมณ์ทุกอย่างของ บุคคลที่มีต่อเป้าหมาย โดยเฉพาะความรู้สึกในเชิงประเมินค่า องค์ประกอบด้านพฤติกรรม ประกอบด้วย ความพร้อมของบุคคลที่จะตอบสนองหรือแสดงกริยาต่อวัตถุอื่น เป็นเป้าหมาย

ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน กับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ในทัศนะของครูผู้รับการนิเทศ พบว่า มีความสัมพันธ์กันในทางบวกทุกด้าน ซึ่งแสดงว่าครูผู้รับการนิเทศ มีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในลักษณะ เชื่อมโยงกันกับความคิดเห็นของครูผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนเอง

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาของผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน กับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในทัศนะของคณะผู้ดำเนินงาน

นิเทศการศึกษาพบว่ามีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในทุก ๆ ด้าน แสดงให้เห็นว่า เจตคติต่อการนิเทศการศึกษากับการปฏิบัติงาน นิเทศการศึกษา มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง ส่วนความสัมพันธ์ระหว่าง เจตคติต่อการนิเทศการศึกษากับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในทัศนะของครูผู้รับการนิเทศพบว่า มีความสัมพันธ์ในทางบวกในด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาสื่อการสอน และด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน ส่วนด้านการจัดกิจกรรมนักเรียน มีความสัมพันธ์กันในทางลบ

จากผลการค้นพบในครั้งนี้ที่เป็นประเด็นสำคัญคือ การส่งเสริมการนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียน เพื่อให้มีการปฏิบัติงานอย่างได้ผลจริงจึงนั้น จำเป็นจะต้องให้บุคลากรในโรงเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษาเสียก่อน ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับความเห็นของสงัด อุทรานันท์ (2530 : 347) ที่ว่าการพัฒนาและส่งเสริมการนิเทศการศึกษภายในโรงเรียน มีตัวแปรระหว่างการดำเนินงานนิเทศซึ่งจะส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ ดังนี้

- เจตคติของบุคลากรที่มีต่องานและผู้นับถึด้วยบัญชา ตลอดจนเพื่อนร่วมงาน จะอยู่ในเกณฑ์ดี
- มีความพึงพอใจในการทำงาน
- มีความผูกพันต่อคณะทำงานและเป้าหมายทางการปฏิบัติงาน
- มีความเชื่อมั่นและใจกว้างใจตนเอง และนับถึด้วยบัญชา
- มีความรู้ที่ถูกต้องสภาพแวดล้อมในการทำงาน

และผลจากการวิจัยนี้ยังสนับสนุนแบบจำลอง "ทฤษฎีของพฤติกรรม รมที่มีเหตุผล" ของฟิช เบิน และไอเซน (Fishbein and Ajzen 1980 อ้างถึงใน โทศล มีตุล 2529 : 11 - 13) ที่กล่าวว่า ความสอดคล้องระหว่างเจตคติกับพฤติกรรม จะขึ้นอยู่กับ 3 องค์ประกอบ อันได้แก่ ความตั้งใจ บทบาทของบุคคลผู้นั้น และความสำคัญของเจตคติและการพิจารณาความปทัสฐานของสังคม ซึ่งทั้ง 3 ประการนี้ เป็นสิ่งที่มีอยู่แล้ว

ตัวของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษา เป็นันว่า บทบาททางการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน จะต้องเป็นผู้บริหารโรงเรียน ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าหมวดวิชาหรือครูในโรงเรียนที่มีความชำนาญพิเศษเฉพาะทาง (อาคม จันทสุนทร 2519 : 48) ส่วนนโยบายในการพัฒนาการคุณภาพการศึกษาของกรมสามัญศึกษาก็น่าจะเป็นสิ่งสำคัญที่จะเป็นพื้นฐานในการทำงาน และสิ่งสุดท้ายที่จะทำให้การนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสัมฤทธิ์ผลมากขึ้นเพียงใด ย่อมขึ้นอยู่กับความตั้งใจที่แท้จริงต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของคณะผู้ดำเนินงานนิเทศการศึกษาภายในโรงเรียนนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 1 ส่วนใหญ่ได้ปฏิบัติงานด้านการจัดกิจกรรมนักเรียนและด้านการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก ส่วนการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา ด้านพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาสื่อการสอนยังปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 1 ควรปรับปรุง การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการพัฒนาสื่อการสอนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของโครงการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียนของกรมสามัญศึกษา
2. จากผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชายังมีค่าเฉลี่ยของความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และเจตคติต่อการนิเทศศึกษาน้อยกว่าผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ และผู้บริหารโรงเรียนจึงจำเป็นต้องพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาในหลาย ๆ วิธี เพื่อให้หัวหน้าหมวดวิชามีเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษาในระดับสูงขึ้น อันจะส่งผลต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา ทั้งนี้เพราะหัวหน้าหมวดวิชาเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับครูในหมวดวิชามากที่สุด ย่อมจะให้ความร่วมมือ เป็นผู้ร่วมงาน มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ในหมวดวิชาและเป็น

ผู้ที่จะมีโอกาสสร้างเสริมกำลังใจให้แก่ครูผู้รับภาระนิเทศให้มากกว่าผู้บริหารโรงเรียน และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ

3. จากผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกกับ เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนอย่างมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ในระดับค่ามาก และพบว่า เจตคติต่อการนิเทศการศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในทุกด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้วยเหตุนี้ การพัฒนาและส่งเสริมการนิเทศการศึกษาในโรงเรียน จำเป็นจะต้องพัฒนาวิธีการให้ความรู้ ความเข้าใจ เพื่อให้บุคลากรในโรงเรียน เกิดเจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษา แล้วย่อมจะส่งผลให้เกิดการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดได้

ข้อเสนอแนะในการท่ววิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษามีความสัมพันธ์ในทางบวกกับ เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาและเจตคติต่อการนิเทศการศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา จึงเห็นควรท่ววิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบหรือแนวทางในการนิเทศการศึกษา เพื่อพัฒนา เจตคติที่ดีต่อการนิเทศการศึกษาของบุคลากรในโรงเรียนมัธยมศึกษา

2. จากผลการวิจัยเห็นว่า เจตคติต่อการนิเทศการศึกษามีความสัมพันธ์กันในทางบวกกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียน ดังนั้น ควรท่วการวิจัยเพื่อศึกษาท่วว่า เจตคติต่อการนิเทศการศึกษามีความสัมพันธ์กับเหตุκιกรรรมก้านใคบ้าง เช่น ความสัมพันธ์ระหว่าง การสร้างขวัญและกำลังใจในการนิเทศการศึกษากับ เจตคติต่อการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา